

Kestävyys- raportti

2024

Sisällys

- Tausta
- Hallinto ja johtaminen
- Sidosryhmäyhteistyö
- Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki
- Sosiaalinen vastuu
- Koulutuksen kädenjälki
- TKI-toiminnan kädenjälki
- Yhteenvedo ja kehittämistarpeet

Tausta

- Tämä raportti on laadittu ammattikorkeakoulujen yhteistä raportointimallia mukaillen.
- Raportissa esitetään katsaus TAMKin kestävyys- ja vastuullisuustyöhön raportointikaudella 1/2024–12/2024.
- Kysymyksessä on TAMKin ensimmäinen kestävyysraportti tässä laajuudessa. Raportissa keskitytään lähtötilanteen sekä TAMKin toiminnan kannalta merkittävien vaikutusten, mahdollisuuksien ja riskien kuvaamiseen. Kestävyysraportti pohjautuu ESG-luokitteluun (Environmental, Social, Governance) ja EU:n kestävyysraportointistandardeihin.
- Raportissa käytetty termi jalanjälki viittaa toiminnan suoriin ympäristövaikutuksiin. Termillä kädenjälki viitataan koulutuksen ja TKI-toiminnan kautta syntyviin, kestävyyttä edistäviin vaikutuksiin.
- Raportointi kattaa ammattikorkeakoulun koulutuksen, TKI-toiminnan, hallinnon sekä kampusten toimintaan liittyvät asiat.
- Raportin tiedot perustuvat TAMKin omiin tietojärjestelmiin ja dokumentaatioon. Se on laadittu yhteistyössä TAMKin eri asiantuntijoiden kanssa.

Hallinto ja johtaminen

TUNI-yhteisön Kestävän kehityksen tiekartta

– tavoitetilä 2030

Opetus ja jatkuva oppiminen

Kestävä kehitys on osa kaikkia tutkintoja ja tavoitteet on tunnistettu opetussuunnitelmissa.

Jokaisella opiskelijalla on ymmärrys kestävästä kehityksestä ja edellytykset rakentaa omalla osaamisellaan hiilineutraalia tulevaisuutta.

Tutkimus ja TKI

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen tähtäävät näkökulmat ja hiilineutraalisuus otetaan huomioon kaikkien hankkeiden suunnittelussa.

Tutkimushenkilöstö osallistuu aktiivisesti kestävä kehityksen edistämiseen yhteisössä.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Korkeakouluyhteisön tuottamaa tutkimusta sovelletaan paikallisesti, kansallisesti ja globaalisti ilmastotoimissa.

Toimimme esimerkkinä muille. Asiantuntijat ja opiskelijat toimivat yhteiskunnassa kestävä kehitystä ja hiilineutraaliutta edistäen.

Korkeakouluorganisaatiot

Korkeakouluyhteisö on hiilineutraali (nettonolla), hiilijalanjäljen seuranta on automatisoitu.

Yhteisö on kehittänyt toimintaansa, vähentänyt päästöjään ja integroinut hiilineutraaliuden tavoitteen osaksi kaikkea toimintaa.

Kestävyyden ja vastuullisuuden hallinto ja johtaminen

- Johtoryhmän asettama kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmä edistää kestävyysnäkökulman integroimista prosesseihin ja yksiköiden toimintaan sekä vastaa seurannasta ja raportoinnista.
- Ryhmässä on edustus kaikista TAMKin prosesseista sekä vuoden 2025 alusta alkaen myös kaikista osaamisyksiköistä. Ryhmässä on myös opiskelijakunnan edustaja. Ryhmän toimintaa ohjaa TKI-vararehtori.
- Yhteistyö Tampereen yliopiston kanssa on vahvaa erityisesti kestävyys- ja vastuullisuusviestinnässä sekä hiilijalanjälkilaskennassa.
- Johtoryhmä hyväksyy kestävyys- ja vastuullisuusryhmässä valmistellut koko ammattikorkeakoulua koskevat asiat sekä päättää ammattikorkeakoulun sitoutumisesta erilaisiin kestävyysaloitteisiin.

Vuonna 2024 kehitettiin kestävyys- ja vastuullisuuden johtamista

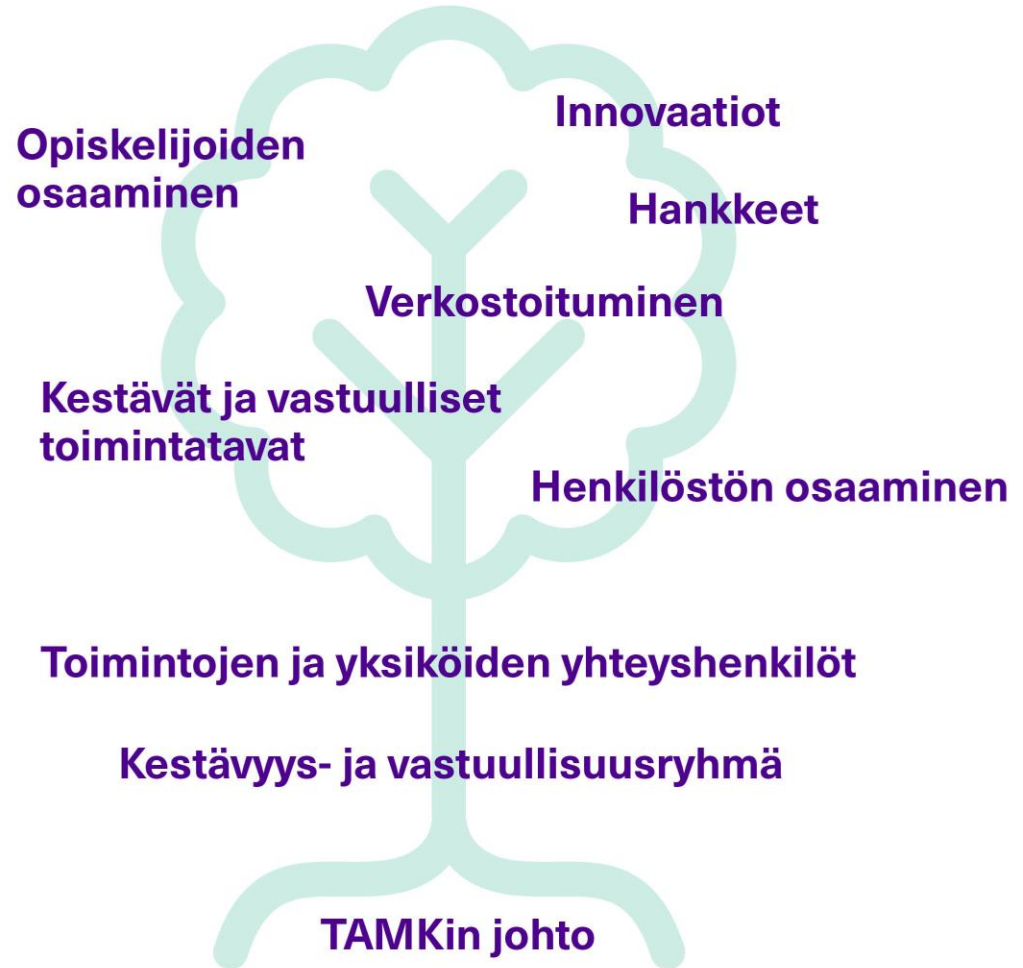
- Johtoryhmän iltakoulussa tarkasteltiin sosiaaliseen vastuuseen liittyviä ohjelmia
- Kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmään lisättiin osaamisyksiköiden edustajat vuoden 2025 alusta
- Peppiin toteutettiin opintojaksojen kestävyysjäsenitys

Kestävyys- ja vastuullisuustyön organisointi 2025

VAIKUTTAVUUS

TOTEUTUKSEN TUKI
JA SEURANTA

STRATEGIAT
JA LINJAUKSET

Sidosryhmä- yhteistyö

Sidosryhmäyhteistyö

- TAMKin hallituksen kokoonpano heijastelee heijastelee monipuolisesti alueellista työ- ja elinkeinoelämää.
- Monialaisena työelämäkorkeakouluna TAMK tekee tiivistä yhteistyötä työ- ja liike-elämän toimijoiden kanssa mm. koulutuksen ja TKI-toiminnan saralla. Olennaisia sidosryhmäyhteistyötä tukevia rakenteita ovat koulutusalaakohtaiset neuvottelukunnat sekä Maakuntakorkeakoulutoiminta.
- Tärkeimpiin yhteistyökumppaneihin kestävyyden näkökulmasta kuuluvat Tampereen yliopisto, Tampereen kaupunki, opiskelijakunta TAMKO ja pääkampukselle ravintola- ja kahvilapalvelut tuottava Campusravita.
- Vuodesta 2025 alkaen TAMK koordinoi ESG-raportoinnin kehittämistä seitsemän eurooppalaisen korkeakoulun muodostamassa [Uninovis-allianssissa](#).
- Kiertotaloustapahtuma Beyond TAMK toi marraskuussa 2024 pääkampukselle noin 100 sidosryhmien edustajaa tutustumaan TAMKin TKIO-toimintaan ja alan ajankohtaisiin näkymiin.

Sidosryhmätutkimus 2024:

Hyödyllisimmiksi koetut yhteistyömuodot:

1. Verkostoyhteistyö
2. Harjoittelut
3. Neuvottelukunta-/työelämäyhteistyöryhmä

Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki

Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki

Toimintaperiaatteet:

- energiatehokkuuden parantaminen
- uusiutuvan energian käyttöönotto
- vastuulliset hankintakäytännöt
- turvallinen jätehuollon ja päästöjen hallinta

Vuonna 2024 ympäristövastuun näkökulmasta uudistetut ohjeet:

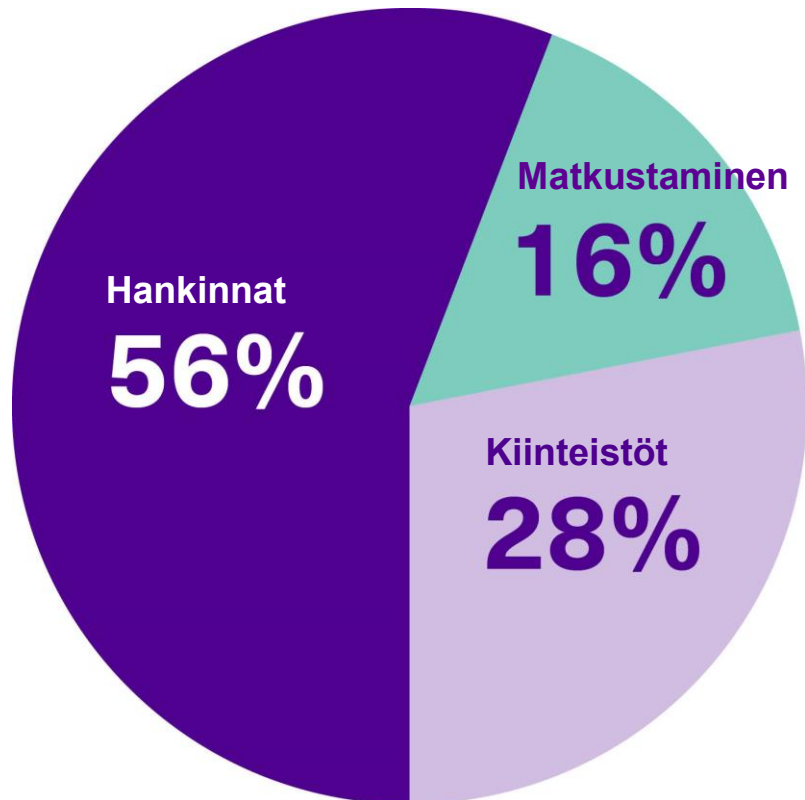
- hankintaohjeet
- investointiohjeet
- matkustussääntö
- "[Kestävä arki](#)" –ohjeistus intrassa

Tila- ja kiinteistöpalveluiden ympäristövastuullista toimintaa ohjaa auditoitu Ekokompassi ympäristöjärjestelmä.

Olennaiset ympäristövaikutukset

Hiilijalanjälki 2024: 4403 tCO₂

- Hiilijalanjälki 2024: 440 3 tCO₂ - lievässä laskussa
- Pääkampuksen jätteiden kierrätysaste 64%
- Sähkönkulutus 4670 MWh – samalla tasolla kuin 2023
- Vedenkulutus 13 351 m³ - nousussa, syy tilojen käyttöasteen kasvu

Ympäristövastuu: poimintoja toimista 2024

- Kaukokylmän käytön laajennus valmistui, sähkön sijaan tilat viilennetään järvivedellä.
- Sähköautojen suurteholatauspisteet (4 kpl) otettiin julkiseen käyttöön.
- Henkilökohtaisista pysäköintipaikoista luovuttiin, kaikki pysäköintipaikat ovat yhteiskäytössä.
- Logistiikkatila tavarán vastaanottoon ja jätehuollon tueksi valmistui.
- CampusRavitan kanssa tehtiin uusi sopimus, jossa määriteltiin kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyviä ehtoja entistä vahvemmin.
- D-talon suunnittelussa ja rakentamisessa käytetään RTS-luokitusta, tavoitetaso 4/5
- SportUni aloitti suunnitelmallisen kestävyys- ja vastuullisuustyön liikuntapalveluissa.
- Pääkampuksen tontilta hävitettiin havaittu vieraslaji.
- Otettiin käyttöön ulkonaoppimistila Metsälämpäre.

Sosiaalinen vastuu

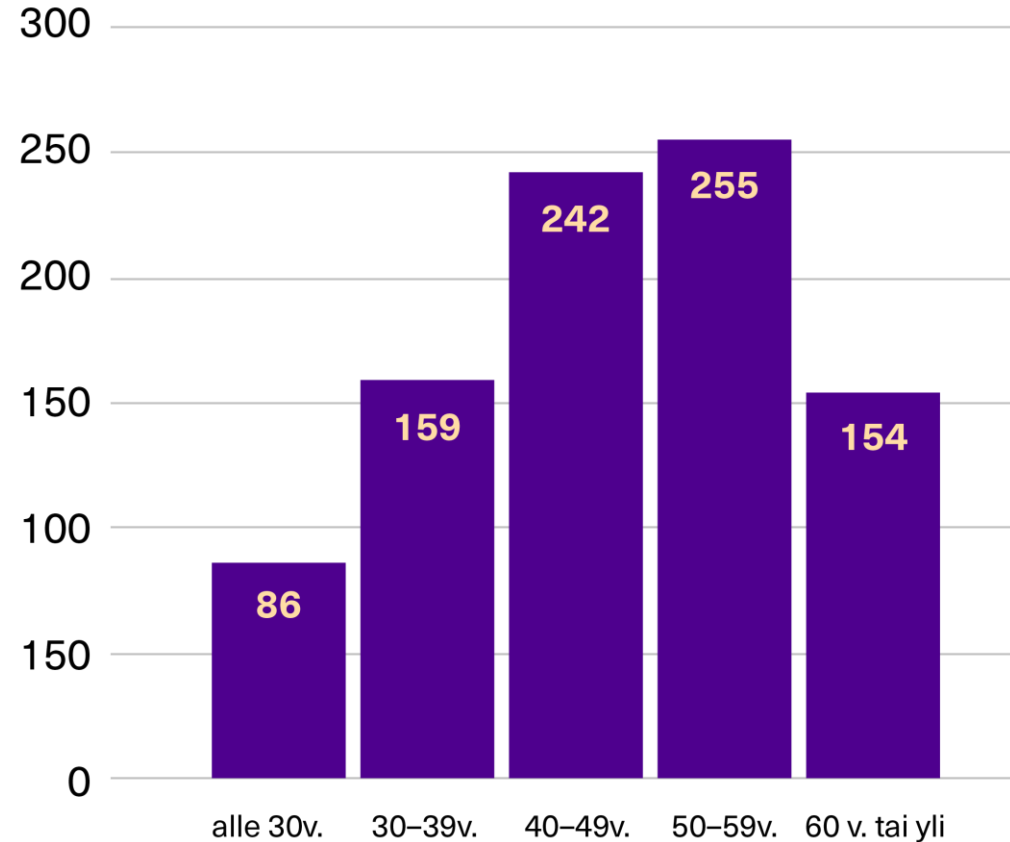

Henkilöstö

804 työntekijää (1/2024), joista

- 80% vakinaisia ja 20 % määräaikaista
- 59 % naisia ja 41 % miehiä
- 3,5 % kansainvälisiä
(muu kuin Suomen kansalaisuus)
- opetushenkilöstön keski-ikä 50 vuotta ja asiantuntija- ja tukihenkilöstön 46 vuotta.
- Ylimmästä johdosta 50 % naisia ja 50 % miehiä (1/2024)

Henkilöstön ikäjakauma 2024

Opiskelijat

11 503 tutkinto-opiskelijaa, joista

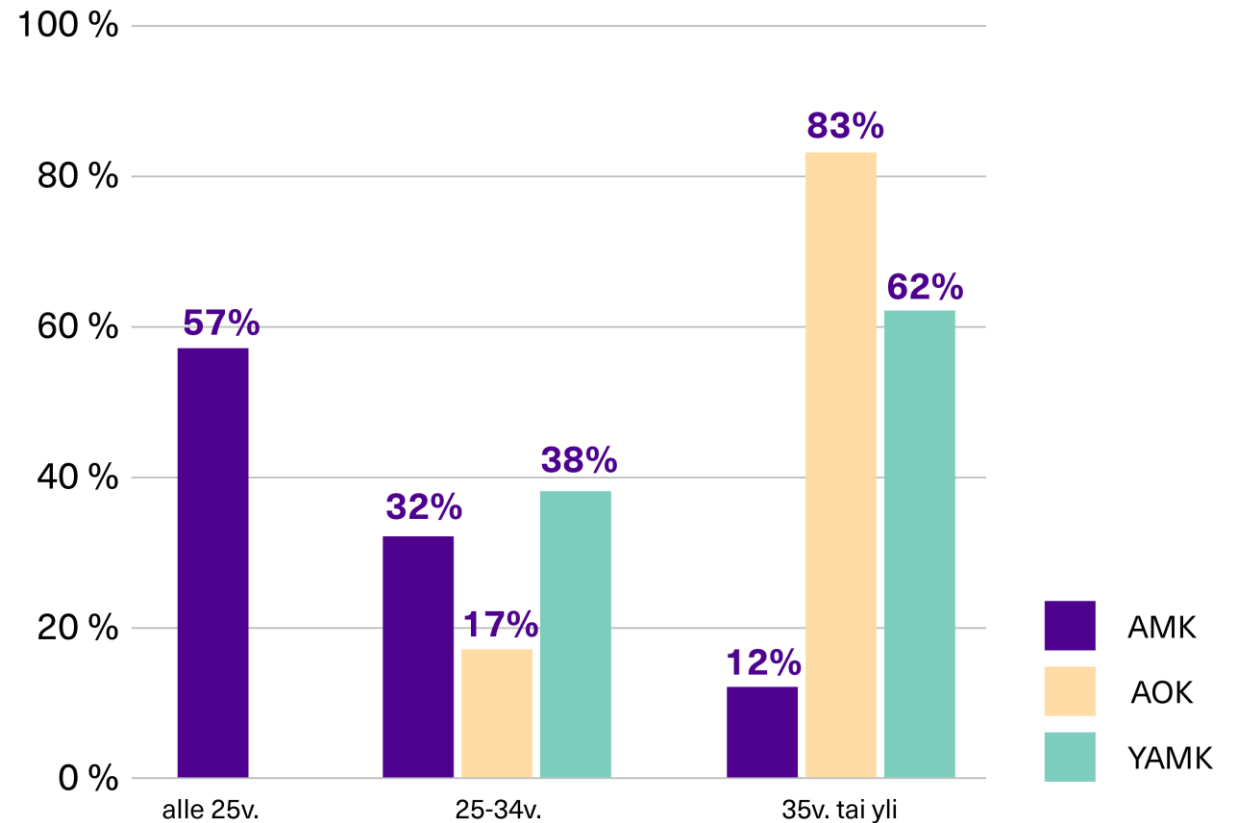
- 9,5 % (1 088) kansainvälisiä opiskelijoita
- 51 % naisia ja 49 % miehiä
- Alle 25-vuotiaita 52 %, 25–34 vuotiaita 32 % ja 35-vuotiaita tai yli 16 % tutkinto-opiskelijoista

477 opettajaopiskelijaa, joista

- 7,1 % (34) kansainvälisiä opiskelijoita
- 67 % naisia ja 33 % miehiä
- Alle 35-vuotiaita 17 % ja 35-vuotiaita tai yli 83 %

Määräajassa AMK-tutkintonsa suoritti 70 % (1 305) opiskelijoista, joista 60,5 % oli naisia ja 39,5 % miehiä.

Opiskelijoiden ikäjakauma 2024

Sosiaalinen vastuu – ohjaavat periaatteet ja dokumentit

Sosiaaliseen vastuuseen liittyvät kestävän kehityksen tavoitteet

Ohjaavat dokumentit

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Hyvän hallinnon ja eettiset periaatteet
- Turvallisuusteetit
- Epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja vaaratekijöiden toimintaperiaatteet ja prosessit

TAMKin sosiaalisen vastuun piiriin kuuluvat sekä henkilöstö että opiskelijat

Sosiaalinen vastuu

Vuoden 2024 aikana **henkilöstölle** toteutettiin mm.

- työsuhdepolkupyöräetu (10 % henkilöstöstä hyödynsi)
- liikunnallisuuden edistämiseen tarkoitettu ”Tarttis tehdä jotain” -ryhmä
- opetushenkilöstön KIILA-kuntoutusryhmä (8 henkilöä)
- SporUnin henkilöstöhintaan tarjotut liikuntapalvelut (11 % käytti)
- Smartum liikunta- ja kulttuurietu (58 % oli käyttänyt vähintään puolet edusta 11/2024)
- Mielenterveyden ja työhyvinvoinnin tukea mm. Auntie-palvelulla sekä coaching- ja työnohjauspalveluilla.

Opiskelijoille tarjottiin tukea mm.

- Kehitettiin opiskelun ja hyvinvoinnin tuen palveluita ja vahvistettiin resursointia (erityisopettajat, opintokuraattorit, opinto-ohjaajat ja oppilaitospastori).
- TAMK Parven pienryhmätoiminta ja hyvinvoinnin aktiviteetit
- Opiskelutaitopajat
- FOKUS-työkalun käyttöönoton valmistelua
- School to Belong -hanke
- OTE-opinnot tukemaan opintojen ja elämänhallintaa sekä joustavoittamaan alan vaihtoa
- Liikkuva opiskelu -hanke
- Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -auditointi

Kokemus sosiaalisesta vastuusta

Henkilöstö

Syksyn 2024 Pulssi-kyselyssä

- *Työyhteisössäni suvaitaan erilaisia näkemyksiä ja ihmisten erilaisuutta* vastasi 536/702 hlöä ja vastausten keskiarvo (asteikolla 1-5) oli 4/5.
- *Koen esihenkilöni toiminnan tasapuoliseksi ja oikeudenmukaiseksi* vastasi 537/702 hlöä ja vastausten keskiarvo oli 4,2/5.
- Sekä oman työyhteisön, että esihenkilöiden toimintaa kiiteltiin laajasti avoimissa kommentteissa.

Opiskelijat

	2022	2023	2024
Opettajat huomioivat opiskelijat tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti	5.54	5.66	5.58
Hyvinvointi ja jaksamiseni mahdollistaa korkeakouluopiskelun		5.38	5.46
Ilmapiiri on opiskelijaa arvostava	5.45	5.59	5.65
Saan ohjausta opintojen suunnitteluun	5.08	5.33	5.38
Pääsen tarvittaessa opintojen ohjaukseen opinto-ohjaajalle	5.80	5.93	5.94
Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä			5.24

Vuosipalautteen keskiarvot vuosina 2022-2024 sosiaaliseen vastuuseen linkittyviin kysymyksiin. Asteikko 1-7 (täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä) Vastaajina toisen ja kolmannen vuoden amk-tutkinto-opiskelijat. Koko kyselyn yhteenveto [Valvomossa](#).

Kansainväliset opiskelijat

- Kansainvälisten opiskelijoiden integroitumisessa suurimmiksi haasteiksi on tunnistettu puutteellinen suomen kielen taito ja haasteet harjoittelu- tai työpaikan saamisessa. Haasteita on pyritty taklaamaan mm.
 - Talent Boost –ohjelmalla, johon on sisältynyt S2-ohjauksen ja kielipolun kehittämistä, kielikaveritoimintaa, Moodlen Online Orientation -kurssi, henkilöstön kouluttamista, Tampereen kaupungin ja korkeakouluyhteisön yhteisen harjoittelukoordinaattorin rekrytointi,
 - TOKASA-tyyppisillä kielitietoisilla ohjelmilla sekä
 - SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) –palveluilla.

	2024
TAMK mahdollistaa vuorovaikutuksen suomalaisten ja kv-opiskelijoiden välillä	5.09
Aion jäädä Suomeen valmistumiseni jälkeen (kv-opiskelijat)	5.87
Suomen kielen opetus on ollut riittävää (kv-opiskelijat)	4.48

Asteikko 1-7 (täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä) Vastaajina toisen ja kolmannen vuoden amk-tutkinto-opiskelijat.

Koulutuksen kädenjälki

Koulutuksen kädenjälki

- Kestävä tulevaisuus on yksi TAMKin pedagoginen periaate ja opetussuunnitelmatyön lähtökohta. Periaate on ollut mukana kaikkien syksyllä 2024 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien laadinnassa.
- Tutkinto-opintojen kestävyys- ja vastuullisuusjäsenitys rakennettiin Peppiin ja se toteutettiin 80 % tutkinnoista.
- 53 TAMKin opettajaa suoritti opettajan kestävyysosaamista vahvistavia osaamismerkkejä EduSTA-hankkeen järjestämässä pilotissa.
- Alueellinen vaikuttavuus: AMK-tutkinnon suorittaneista 71 % työllistyi Pirkanmaalle, YAMK-tutkinnon suorittaneista 50,3 %.

”Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä”, AMK-tutkinto-opiskelijat antoivat palautekyselyssä keskiarvoksi 5,24 ja YAMK-opiskelijat 5,52 asteikolla 1-7.

Kestävyys ja vastuullisuus ovat mukana noin puolessa YAMK-opinnäytetöistä ja reilussa neljäsosassa AMK-opinnäytetöistä*

* Asiasanat ”responsibility” tai ”sustainability”

TKI-toiminnan kädenjälki

TKI-toiminnan kädenjälki

- TKI-hankkeiden suunnittelun lähtökohtana on aito tarve ja vaikuttavuustavoite, ja jo ideointivaiheessa otetaan kantaa siihen, mitä YK:n kestävän kehityksen tavoitetta hanke edistää.
- Vuonna 2024 ulkoisen rahoituksen projekteja oli yhteensä 161 kpl, ja keskimäärin yhdessä projektissa oli valittu 2,5 kestävän kehityksen tavoitetta.
 - 89 hankkeessa tavoiteltiin tasa-arvoista ja laadukasta koulutusta
 - 54 hankkeessa kestävää talouskasvua
 - 43 hankkeessa kestävän infran rakentamista
 - 34 terveellisen elämän ja hyvinvoinnin takaamista

Yhteenveto ja kehittämis- tarpeet

Yhteenveto

- Vastuullisuuden johtaminen
 - TAMKissa on sitouduttu kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseen. Toimintaa ohjaa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä. Toiminnan arviointia on vaikeuttanut se, ettei kestävyystoiminnalle ole TAMK-tasolla asetettu selkeitä tavoitteita.
- Hiilineutraalius ja ympäristövastuu
 - TAMKissa on toteutettu hiilineutraaliustavoitetta tukevia investointeja ja prosessien kehittämistä pitkäjänteisesti ja niitä jatketaan.
- Sosiaalinen vastuu
 - TAMK on panostanut vahvasti sosiaalisen vastuun periaatteisiin ja toteuttamiseen sekä henkilöstön että opiskelijoiden näkökulmasta. Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta ja toimintatapojen kehittäminen yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa on tärkeää.
- Koulutuksen ja TKI-toiminnan kädenjälki
 - OPSien kestävyysjäsentely ja kestävyystavoitteiden nimeäminen hankeideointivaiheessa ovat hyvä lähtökohta kädenjäljen kehittämiseen.

Kehittämistarpeita

- Strateginen linjaus kestävyys- ja vastuullisuustyön ohjaamiseksi sekä kestävyys- ja vastuullisuustyön työnjaon selkiyttäminen
- Kestävyyteen ja vastuullisuuteen liittyvien tekojen palkitseminen
- Jätteen lajittelun ja kierrätyksen edelleen parantaminen
- Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen omalla kiinteistöllä
- TAMKin yhteisten kestävyysosaamista vahvistavien opintojen kehittäminen ja markkinointi opiskelijoille
- Kestävän kehityksen edistäminen osaksi opinnäytetöiden arviointikriteereitä
- Jatkuva arviointi ja seuranta TKI-toiminnan kestävyysvarmistamiseksi, osana myös hankkeiden väli- ja loppuarviointia
- Sidosryhmien näkemysten ja palautteen järjestelmällinen huomiointi toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä

Lisätiedot:

Eveliina Asikainen, eveliina.Asikainen@tuni.fi
TAMKin kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmän vetäjä